

**PROTOCOL PER A LA PREVENCIÓ,
DETECCIÓ I ACCIÓ DELS
MALTRACTAMENTS I DE LES VIOLÈNCIES
SEXUALS A INFANTS I ADOLESCENTS A LES
ACTIVITATS ESPORTIVES DE LA FEEC**

**Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya**
Federació Catalana d'Alpinisme i Escalada

ÍNDEX

ÍNDEX.....	2
INTRODUCCIÓ	3
1. JUSTIFICACIÓ	3
2. OBJECTIUS.....	5
3. ÀMBIT D'APLICACIÓ DE LA PROTECCIÓ.....	7
4. MARC NORMATIU	9
5. DEFINICIONS.....	11
5.1. Assetjament sexual.....	11
5.2. Violència sexual.....	12
5.3. Grooming.....	12
5.4. Còmplices.....	14
6. CONDUCTES I SITUACIONES INNACEPTABLES	15
7. MESURES DE PREVENCIÓ	18
8. IDENTIFICACIÓ DE SITUACIONS DE RISC POTENCIAL I MESURES	20
9. DECÀLEG PER A MINIMITZAR RISCOS	26
10. DETECCIÓ I ACTUACIÓ.....	28
11. COM ACTUAR DAVANT D'UNA EVIDÈNCIA	29
12. DELEGAT O DELEGADA DE PROTECCIÓ.....	32
12.1. Les funcions del delegat o delegada de protecció	34
13. CIRCUIT DE NOTIFICACIÓ DAVANT D'UNA EVIDÈNCIA.....	35
14. PAUTES PER COMUNICAR A LES FAMÍLIES SITUACIONS DE CRISI	38
ANNEXOS.....	39
ANNEX I: MODEL DE COMUNICACIÓ DE SUPÒSIT O EVIDÈNCIA	39
ANNEX II: DOCUMENT D'ACCEPTACIÓ INDIVIDUAL DEL PROTOCOL	41
ANNEX III: DOCUMENT D'ACCEPTACIÓ PER PART DE L'ENTITAT DEL PROTOCOL	42
ANNEX IV: RECOMANACIONS	43
ANNEX V DADES ESPECÍFIQUES.....	59

INTRODUCCIÓ

L'objectiu general que persegueix aquest document és dotar d'uns circuits d'intervenció en casos de violència, maltractaments i/o abusos sexuals per totes aquelles activitats d'esport de la FEEC i a la vegada implementar una metodologia de treball que propiciï la reducció de riscos sobre possibles situacions de maltractaments o abusos sexuals i per a la prevenció, detecció i actuació contra les situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual. Al mateix temps que fomenti unes relacions no ambigües i lliures de violència.

La **FEEC** manifesta la **no tolerància a cap tipus de violència** i manifesta el seu compromís per assolir espais i uns entorns segurs, unes relacions de caràcter respectuós per a totes les persones federades, tenint especial cura en les condicions de convivència entre els esportistes i el seu entorn.

1. JUSTIFICACIÓ

Totes les persones tenen el dret a què es respecti la seva dignitat, així com l'obligació de tractar les persones amb les quals es relacionen amb respecte, i de col·laborar perquè tothom sigui respectat. Tots som responsables del benestar de la nostra infància i adolescència. El maltractament a infants i adolescents és un problema social que no pot ni ha de ser eludit per ningú.

Els infants i els adolescents (persones menors d'edat fins als 18 anys) són subjectes de dret especialment vulnerables per estar en constant desenvolupament i dependre de la cura i atenció d'un adult pel seu benestar.

La FEEC justifica la necessitat de treballar des de la protecció cap a la infància i l'adolescència.

L'objectiu general que persegueix aquest document és dotar d'uns circuits d'intervenció en casos de maltractaments o violències sexuals als equips de les entitats que gestionen activitats esportives. Alhora, es vol implantar una metodologia de treball basada en la reducció de riscos i que s'orienti cap a unes relacions lliures de violència.

Això es fa atorgant un lloc rellevant a la prevenció tot disminuint les situacions de risc, i assegurant un codi de conducta que permeti que les relacions entre el personal de les diferents entitats i els infants i adolescents siguin sanes i enriquidores.

És, doncs, un recurs que, si se segueix i es respecta, també empara i protegeix l'actuació del personal de les diferents entitats.

Entre els principis rectors de la política esportiva de la Generalitat de Catalunya i amb el *Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol*, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport, s'estableix, el foment de l'activitat física i l'esport com a hàbit de salut, així com vetllar perquè la pràctica esportiva estigui exempta de violència. Així, en l'acompliment d'aquests principis rectors l'Administració esportiva ha de vetllar per un esport lliure de qualsevol manifestació de violència que atempti contra la integritat i la dignitat de les persones per raó de sexe, orientació sexual, identitat o expressió de gènere, i desenvolupar les polítiques contra la violència sexual a l'esport.

D'acord amb aquests principis, la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya declara que l'assetjament sexual i les conductes discriminatòries per raó de sexe i orientació sexual no seran permesos ni tolerats sota cap circumstància.

Així mateix, manifesta el seu compromís de tolerància zero davant l'assetjament i una desaprovació clara i rotunda de conductes i actituds ofensives, discriminatòries i/o abusives.

Totes les activitats que es duguin a terme amb infants i adolescents han de tenir una base formativa i coeducativa amb perspectiva de gènere i infància, amb objectius clars que estiguin en consonància amb el protocol i els principis de l'entitat. Es recomana a l'hora de redactar el Protocol tenir en consideració aspectes coeducatius i paritaris tant en la participació en les activitats com en la direcció tècnica de les mateixes. S'aconsella, per minimitzar riscos, quan es treballa amb infants i adolescents, fer-ho en parelles pedagògiques, és a dir, que la tasca educativa en l'àmbit de l'esport no recaigui només en una persona. Seria ideal que aquestes parelles fossin mixtes.

Per això es compromet a:

- Declarar formalment i difondre el seu rebuig a qualsevol manifestació de maltractaments i de les violències sexuals a infants i adolescents.
- La FEEC té publicat també un Protocol d'assetjament sexual i per raó de sexe. On es promou una cultura de prevenció contra l'assetjament sexual i per raó de sexe per mitjà d'actuacions informatives i formatives de sensibilització dirigides a tot el personal.
- Denunciar i investigar qualsevol conducta que pugui ser constitutiva de maltractaments i de les violències sexuals a infants i adolescents, d'acord amb el que preveu aquest protocol.
- Acompanyar i assessorar les víctimes.

Aquests compromisos són públics i seran publicats al seu web.

2. OBJECTIUS

Aquest protocol té com a **objectiu general** la prevenció i l'abordatge de conductes de maltractaments i de les violències sexuals a infants i adolescents que estiguin vinculats a la FEEC.

1. **Detecció.**
2. **Comunicació.**
3. **Avaluació.**
4. **Tractament**
5. **Seguiment.**

Protegir tots/es els/les participants en les activitats esportives, infants, adolescents i persones joves; però també personal voluntari, monitors i monitores, personal laboral i professionals que participen i treballen en les activitats, de possibles situacions que puguin considerar-se casos d'abús sexual.

El lleure i l'esport són espais inclusius on es troben infants i adolescents de tota mena de famílies i contextos socials, amb tot tipus de característiques personals i amb tot tipus de vivències i experiències. Alhora, aquests infants i adolescents conviuen amb altres infants, adolescents i adults, que els influeixen i incideixen en el seu creixement, ajudant-los a assolir les seves metes i objectius.

Aquesta xarxa d'interaccions socials fa de l'àmbit del lleure un entorn ideal per al correcte desenvolupament d'un infant, però cal tenir presents els riscos que implica alhora aquesta diversitat de relacions i interaccions per als maltractaments a infants i adolescents. A la vegada, la possibilitat de crear vincles de confiança amb els professionals i voluntaris/es que gestionen els diferents recursos del món del lleure i l'esport, augmenta la probabilitat que un infant, adolescent o jove verbalitzi situacions de maltractaments i abusos a persones que percep com properes i a la vegada amb situació d'ajudar-lo.

Per tant, és fonamental que les persones que estan a prop d'aquests infants i adolescents coneguin el present protocol i sàpiguen com s'ha d'actuar davant la revelació d'una situació d'abús sexual infantil, i també conèixer el circuit i els recursos als quals pot acudir. En aquest àmbit cal seguir bàsicament les indicacions establertes per l'àmbit educatiu.

Els **objectius específics** són els següents:

1. Establir les pautes d'actuació i prevenir les situacions de maltractaments o violència sexual en infants i adolescents en les activitats esportives.
2. Afavorir el manteniment d'un entorn en què tot el personal i persones vinculades a la FEEC es respecti mútuament i s'abstingui de realitzar conductes que portin a

situacions de violència sexual. Promoure el bon tracte integral.

3. L'objectiu és acompanyar als clubs i entitats per garantir espais segurs on practicar l'activitat física i l'esport especialment de nens, nenes i adolescents, establir línies d'actuació per erradicar comportaments de violència, odi o intolerància i prevenir conductes de risc associades. Dotant el personal, les entitats o els organismes d'uns circuits d'intervenció àgils.
4. Protegir les persones que participen en les activitats físicoesportives, tant infants i adolescents com el personal contractat, de suport, voluntari i en pràctiques, de situacions que puguin considerar-se casos de violència.
5. Ajudar a detectar les situacions de maltractament o violència sexual que poden patir els infants i adolescents que desenvolupen les activitats esportives.
6. Facilitar el procediment per comunicar i notificar els supòsits d'indicis o certesa de situacions de maltractaments, d'abús sexual o de violència sexual; amb la diligència deguda per garantir la seva protecció.
7. Si escau, adoptar les mesures preventives i/o correctores pertinents, sens perjudici que la persona afectada opti per altres vies administratives o judicials diferents d'aquest protocol i establir mesures de suport i sensibilització i d'acompanyament per a les persones afectades.
8. Propiciar conductes sanes i positives. I formar l'equip professional (personal esportiu i de suport).
9. Incorporar la mirada de la perspectiva de gènere a la prevenció i tractament de les situacions de violència envers infants i adolescents.
10. Definir les funcions del delegat o delegada de Protecció.

3. ÀMBIT D'APLICACIÓ DE LA PROTECCIÓ

L'àmbit objectiu, subjectiu, temporal i territorial d'aquest protocol és el que preveu la Normativa contra l'assetjament sexual i la discriminació per raó de sexe, d'orientació sexual i d'identitat i/o expressió de gènere de la **FEEC**.

El protocol serà aplicable a les situacions de violència sexual que tinguin lloc durant una activitat, interna i externa, desenvolupada per la FEEC. Les disposicions d'aquest protocol s'aplicaran als directius, esportistes, professionals, tècnics i d'altres col·laboradors i, en general, a tots els federats que formen part de Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya respecte d'aquelles situacions d'assetjament sexual i discriminació per raó de sexe o orientació sexual que es duguin a terme entre persones vinculades a la FEEC en qualsevol lloc, i en qualsevol moment.

Aquest protocol serà aplicable en totes les instal·lacions de la FEEC, siguin de titularitat pròpia o siguin gestionades sota cessió pública o privada, incloses les actituds i els comportaments que tinguin lloc en les graderies o espais destinats al públic.

De forma especial, s'aplicaran aquest protocol especialment a aquelles activitats organitzades per la FEEC, així com en les organitzades per les seves entitats, incloent-hi entre d'altres, viatges, estades, concentracions, assistència en competicions, formacions, reunions, actes socials, etc.

Aquest protocol serà accessible **a totes les persones que s'interrelacionen amb infants o adolescents**, tot l'equip esportiu i de suport que ja està treballant i col·laborant en les activitats i per a aquells de nova incorporació, per al seu coneixement.

Tota persona, un cop assabentada del contingut del protocol, haurà de signar per duplicat el document d'acceptació (annex II) i retornar-lo signat als/les responsables de l'entitat.

Tanmateix, es tindrà cura d'aplicar aquest protocol en totes aquelles situacions que es donin tant de forma presencial, com de forma telemàtica, per ús de les noves tecnologies, tenint especial cura de les situacions generades en les xarxes socials, tant de contingut públic, com privat.

Així mateix, convé destacar que en aquelles situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe i de violència que tinguin lloc en l'entorn laboral de la FEEC, resultarà d'aplicació el Protocol per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe i la violència en el treball.

El present Protocol s'aplicarà també als/les menors d'edat tenint en compte l'especial condició de vulnerabilitat de nens, nenes i adolescents. En aquest sentit, es tindrà en

compte el risc més gran de manipulació i coacció per part dels adults, sobretot si existeix algun tipus de vinculació personal entre ells, sigui esportiva o emocional.

En aquest sentit, la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya ja compleix amb els requisits establerts a *la Ley Orgánica 1/1996, de 15 de enero*, de Protección Jurídica del Menor, i requereix, a totes aquelles persones contractades o voluntàries, que tinguin contacte habitual amb menors sota la tutela directa de la FEEC que presentin el corresponent Certificat de Delictes de Naturalesa Sexual segons no han estat mai condemnats per delictes d'aquest tipus.

El present protocol s'aplicarà en els casos en els quals les entitats no tinguin un protocol equivalent aprovat i publicat, sense perjudici del dret de qualsevol persona afiliada de sol·licitar l'aplicació del present protocol directament.

Les situacions que excedeixin de les competències de la FEEC seran degudament documentades i s'informarà sobre les mateixes al Consell Català de l'Esport i al Consell Superior d'Esports, segons sigui procedent per la competència derivada dels fets.

4. MARC NORMATIU

A nivell Internacional:

Convenció sobre els drets de l'infant de les Nacions Unides, aprovada per l'Assemblea General el 20 de novembre de 1989.

- ❖ L'article 19 de la Convenció estableix el següent: 1. Els Estats membres han de prendre totes les mesures legislatives, administratives, socials i educatives apropiades per a protegir l'infant contra totes les formes de violència física o mental, lesions, abusos, abandonament o tracte negligent, maltractament o explotació, inclosos els abusos sexuals, físics o mentals, mentre està sota la tutela dels seus pares, tutors legals o de qualsevol altra persona que en tingui la tutela.

Carta Europea dels Drets de l'Infant (DOCE núm. C241, de 21 de setembre de 1992).

Diverses lleis, tant estatals com autonòmiques, defineixen situacions que poden ser considerades tant com assetjament sexual com a discriminatòries per raó de sexe o d'orientació sexual.

A nivell Estatut d'Autonomia de Catalunya :

- ❖ L'article 40.3 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que els poders públics han de garantir la protecció dels infants, especialment contra qualsevol forma de maltractament.
- ❖ Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. L'article 40.3 de l'Estatut estableix que els poders públics han de garantir la protecció dels infants, especialment, contra qualsevol forma de maltractament.
- ❖ [Protocol marc de protecció d'infants i adolescents davant les violències en l'àmbit esportiu](#) Aprovat per l'Acord del Govern GOV/252/2023, de 5 de desembre (DOGC núm. 9057, 11/12/2023). Elaborat pel Consell Català de l'Esport i la Fundació Vicki Bernadet, neix amb la finalitat de tenir mecanismes que garanteixin la protecció d'infants i adolescents davant situacions de violència i construir un entorn segur en l'àmbit esportiu per aquests col·lectius.

En l'apartat 10 explica com elaborar un protocol per la pròpia entitat. Protocol marc té entre els seus objectius protegir als i les infants i adolescents participants en les activitats físico-esportives, i també el personal tècnic esportiu i personal de suport, de situacions que puguin considerar-se casos de violència. Parlem d'infants i adolescents com a persones menors d'edat fins als 18 anys.

- ❖ [“La guia breu 'Esport segur. \(Re\) conèixer, parlar i actuar”](#), es tracta d'un document que actualitza la guia publicada el 2020 pel Consell Català de l'Esport amb la col·laboració de la Universitat de Vic, i exposa de manera planera i visual el paper clau de les entitats esportives per conscienciar, visibilitzar i elaborar plans d'actuació que treballin en la prevenció, la detecció i l'abordatge de la violència sexual en contextos esportius.
- ❖ [Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència](#), (BOE-A-2021-9347)
- ❖ [Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport](#) (DOGC núm. 3199, 07/08/2000)
- ❖ [Protocol de protecció d'infants i adolescents davant la violència en l'àmbit esportiu.](#)
- ❖ [ACORD GOV/97/2017, de 18 de juliol](#), pel qual s'aprova el Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya, (publicat al DOGC núm. 7416 del 20 de juliol de 2017). Aquest protocol ha estat elaborat pel Departament de la Presidència de la Generalitat, fruit del treball d'Esportcat (mitjançant el Consell Català de l'Esport) i la Fundació Vicki Bernadet, entitat reconeguda en la matèria, amb la col·laboració d'entitats i professionals expertes de l'àmbit esportiu. El protocol és d'aplicació per a tot el personal, entitats o organismes que treballin o col·laborin en l'àmbit de l'activitat física i de l'esport per a infants i adolescents.

5. DEFINICIONS

A efectes d'aquest protocol i tenint en consideració el marc establert per la **Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència (LOPVI)**, entendem per violència: «Tota acció, omissió o tracte negligent que priva les persones menors d'edat dels seus drets i benestar, que amenaça o interfereix el seu ordenat desenvolupament físic, psíquic o social, amb independència de la forma i el mitjà de comissió, inclosa la duta a terme a través de les tecnologies de la informació i la comunicació, especialment la violència digital. En tot cas, s'entendrà per violència el maltractament físic, psicològic o emocional, els càstigs físics, humiliants o denigrants, el descuit o el tracte negligent, les amenaces, les injúries i les calúrnies, l'explotació, les agressions i els abusos sexuals, la corrupció, l'assetjament escolar, l'assetjament sexual, el ciberassetjament, la violència de gènere, la mutilació genital, el tràfic d'éssers humans amb qualsevol fi, el matrimoni infantil, la pornografia no consentida o no sol·licitada, l'extorsió sexual, la difusió pública de dades privades i la presència de qualsevol comportament violent en el seu àmbit familiar.»

Els termes es defineixen en la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista com qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu. Considerarem extensiva aquesta definició als actes de naturalesa sexual no consentits pels homes adults o els menors d'edat, donat que en l'esport també es donen i en tenim testimonis. **La violència sexual integra l'agressió, l'abús i l'assetjament sexual.**

La intervenció en situacions de violència que puguin estar vivint infants o adolescents dependrà del tipus de violència. Cal tenir en compte que s'ha d'intervenir davant les violències que es produeixen en l'àmbit esportiu, i també davant les que es puguin detectar amb persones menors d'edat i que s'hagin produït o s'estiguin produint en altres àmbits, com ara el familiar.

En aquest marc normatiu, la Llei 5/2008 diferencia les manifestacions següents:

5.1. Assetjament sexual

L'assetjament sexual constitueix en qualsevol comportament verbal, no verbal o físic (encara que no s'hagi produït de manera reiterada o sistemàtica) no desitjat, de naturalesa sexual, que tingui el propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de la persona, en particular quan es crea un entorn intimidatori, degradant, ofensiu o molest. L'assetjament sexual o per raó de sexe pot produir-se entre companys i/o companyes (assetjament horitzontal) o entre un comandament i una persona

subordinada (assetjament vertical ascendent o descendent).

5.2. Violència sexual

La violència sexual abasta un ampli espectre de comportaments que engloben tant l'assetjament sexual com l'agressió sexual. És tot acte sexual o temptativa d'acte sexual, comentaris o insinuacions sexuals no desitjades, o accions per comercialitzar o utilitzar d'altre manera la sexualitat d'una persona via coacció per part d'una altra.

Es pot conceptualitzar com qualsevol acció de naturalesa sexual duta a terme per algú més, sigui en forma d'execució o temptativa, sense el consentiment lliure de la víctima.

Això pot dirigir-se cap a individus que no poden atorgar el seu consentiment o que no tenen la capacitat de rebutjar-ho.

La finalitat immediata de l'assetjament sexual consisteix a obtenir algun tipus de satisfacció sexual, però l'objectiu final és manifestar el poder d'una persona sobre una altra, habitualment de l'home sobre la dona, perpetuant, d'aquesta manera, les estructures de poder que existeixen encara en la nostra societat. Comportaments que quan les víctimes són adultes es consideren "assetjament sexual" poden ser considerats "abús sexual" en cas que les víctimes siguin menors.

Es pot dur a terme independentment de la relació de l'agressor amb la víctima, en qualsevol àmbit, inclosos la família, la feina o l'espai públic.

La violència sexual a l'esport es manifesta de diverses formes, recollides totes elles en un contínuum de comportaments i/o accions que van des de no incloure el contacte físic fins a incloure'l de forma molt explícita. En el cas dels menors l'agressió sexual consistent en l'ús de la violència física i sexual està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

5.3. Grooming

Procés a través del qual la persona perpetradora decideix de forma gradual i progressiva guanyar-se la confiança absoluta d'una determinada persona mitjançant manipulacions, promeses, obsequis, premis tangibles o intangibles (com, per exemple, fer sentir a la víctima especial, superior o més segura, etc.).

Aquest procés pot ser diferent en cada cas, però generalment es configura amb les següents fases:

1. Triar la potencial víctima i establir contacte amb la mateixa.

- Observar quin esportista és vulnerable.
- Buscar moments per a saber si pot ser una persona de confiança, discreta, que guardi els secrets.
- Comprovar que és una persona susceptible.

- Començar a fer-se amic/a d'aquesta persona.
 - Ser agradable.
2. Crear una relació i generar una situació de confiança.
- Observar quin esportista és vulnerable.
 - Buscar moments per a saber si pot ser una persona de confiança, discreta, que guardi els secrets.
 - Comprovar que és una persona susceptible.
 - Començar a fer-se amic/a d'aquesta persona.
 - Ser agradable.
3. Seduir a la víctima i construcció d'una vinculació de dependència.
- Sotmetre a la víctima a través de la disciplina esportiva.
 - Utilització de la reputació en l'àmbit de l'esport per a posicionar-se sobre la víctima i el seu entorn.
 - Creació d'una relació de dependència.
4. Aïllar a la víctima del seu entorn i controlar-lo.
- Impedir a la víctima estar amb la resta d'iguals o menysprear altres amistats i suports d'aquesta.
 - Restringir la confiança a la seva mare, el seu pare o persones tutores, però en cap cas se li permet tenir confiança amb les seves companyes/us, o altres persones.
 - Ser incongruent i actuar de manera ambigua en crear expectatives, o actuar sense criteri a l'hora de reprendre o castigar la víctima, generant dubtes, gelosia i ansietat per no rebre l'atenció que necessita.
 - Comprovar reiteradament el compromís i la lleialtat de la víctima a través de preguntes i interrogatoris.
5. Abús sexual. Manipular a la víctima per tal d'agredir-la sexualment, d'aconseguir favors sexuals, imatges íntimes, etc.
- Incursió gradual en límits sexuals ambigus.
 - Si la víctima es resisteix, enganyar-li dient "l'última vegada no et va importar".
 - Demanar-li que col·labori: "em pertanys, és el menys que pots fer".
 - Oferir protecció, fent-li sentir responsable i culpable: "no diré res, és el nostre petit secret".
6. Assegurar el silenci de la víctima amb o sense la utilització de xantatges. "Vot de silenci"
- Desacreditar a la víctima de manera que no tingui una altra elecció que romandre en aquesta situació: "la resta no ho entendre", "ningú et creurà".
 - Amençar a la víctima: "si li ho expliques a algú et farà mal", "farà mal a algú que

t'importa”, “et tiraré de l'equip. Secretisme.

5.4. Còmplices

Es considerarà còmplice a aquelles persones que tenint coneixement d'una situació de violència sexual mostren una actitud passiva de no intervenció, negació o silenci.

Les actituds passives, la no intervenció, la negació o el silenci de les persones que es troben en llocs de presa de decisions en l'àmbit esportiu comporten que les conseqüències psicològiques de l'assetjament i l'abús sexual siguin majors. La inacció per part de les persones còmplices fa creure a víctimes de violència sexual que aquests comportaments són legals i socialment acceptables, i que les persones que estan en l'àmbit de l'esport no tenen poder per a parlar sobre això o fer alguna cosa per a erradicar-ho.

6. CONDUCTES I SITUACIONES INNACEPTABLES

La FEEC seguint amb el que disposa el *Protocolo de actuación frente a la violencia sexual* de la RFEF, del Consejo Superior de Deportes (CSD) i del Consell Català de l'Esport (en endavant, CCE) ambdós, a la vegada, inspirats en *la Guía para la prevención del acoso y el abuso sexual a mujeres en el deporte. Pautas para protocolo de Ainhoa Azurmendi Echegaray y Matilde Fontecha Miranda* estableix les següents situacions, actituds i comportaments relacionats amb la violència sexual com a inacceptables i susceptibles de generar l'adopció de mesures sancionadores:

Conductes atemptatòries contra la llibertat i indemnitat sexuals, referenciades al Codi Penal espanyol (Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal) que estableix diferents conductes, que, per la seva gravetat poden ser constitutives d'atacs a la llibertat i indemnitat sexual.

Dins d'aquestes conductes ens trobem, entre d'altres, l'agressió i abús sexual (violació), i l'assetjament sexual (sol·licitar favors de naturalesa sexual), exhibicionisme i corrupció en cas dels menors. Totes aquestes conductes han de ser denunciades enfront de l'autoritat competent, sigui Fiscalia, Jutjat de Guàrdia o Policia, sens perjudici de l'orientació que es pugui dur a terme en aplicació d'aquest protocol.

A efectes de simplificació, procedirem a definir de forma no exhaustiva ni limitativa, algunes conductes, a tall d'exemple:

VERBAL

- ❖ Ridiculitzar, menystenir les capacitats, habilitats i el potencial intel·lectual.
- ❖ Fer comentaris sexuals obscens i ofensius.
- ❖ Fer bromes i/o utilitzar humor sexista o homòfob.
- ❖ Formes ofensives d'adreçar-se a la persona, denigrants o obscenes.
- ❖ Difondre rumors sobre la vida sexual d'una persona.
- ❖ Preguntar o explicar fantasies, preferències sexuals.
- ❖ Fer comentaris grollers sobre el cos o l'aparença física.
- ❖ Menystenir la feina feta per l'altre sexe.
- ❖ Ridiculitzar les persones que assumeixen tasques que tradicionalment ha assumit l'altre sexe (per exemple, infermers homes).

- ❖ Parlar sobre les pròpies habilitats / capacitats sexuals.
- ❖ Invitar persistentment a participar en activitats socials lúdiques, tot i que la persona objecte de les mateixes hagi deixat clar que resulten no desitjades i inoportunes.
- ❖ Ignorar aportacions, comentaris o accions (excloure, no prendre seriosament).
- ❖ Oferir / fer pressió per concretar cites compromeses o trobades sexuals.
- ❖ Demandes de favors sexuals.
- ❖ Utilització indeguda de noves tecnologies, (missatges incòmodes a través de comunicació instantània. Comunicació o seguiment no desitjat a través de xarxes socials. Correus electrònics de contingut sexual. Realitzar trucades de telèfon de forma continuada i insistent).

NO VERBAL

- ❖ Mirades lascives al cos.
- ❖ Xiulades.
- ❖ Gestos obscens.
- ❖ Ús de gràfics, vinyetes, dibuixos, fotografies o imatges amb un contingut sexualment explícit.
- ❖ Cartes, notes o missatges de correu electrònic de contingut sexual de caràcter ofensiu.
- ❖ Exhibir-se, masturbar-se o similar davant l'afectat/da
- ❖ Apropar-se a l'esportista i contactar-hi inadequadament
- ❖ Provocar trobades, aparentment casuals i reiterades
- ❖ Tocar inadequadament en els entrenaments
- ❖ Fer massatges inadequats
- ❖ Conductes discriminatòries per raó del sexe o orientació sexual.
- ❖ Entrar en el vestuari sense demanar permís. Observar clandestinament en els vestuaris, serveis, etc.
- ❖ Romandre en el vestuari mentre no han acabat de dutxar-se o vestir-se.

- ❖ Visualitzar vídeos o pel·lícules eròtic-pornogràfiques.
- ❖ Reproduir música sexista (en les instal·lacions, els viatges, els vídeos, etc.).
- ❖ Utilització inadequada de noves tecnologies:
- ❖ Missatges incòmodes a través de comunicació instantània.
- ❖ Comunicació o seguiment no desitjat a través de les xarxes socials.
- ❖ Correus electrònics amb contingut sexual.
- ❖ Trucades perdudes insistents.
- ❖ Distribuir continguts pornogràfics en els grups de WhatsApp o altres aplicacions utilitzades per a comunicació interna.
- ❖ Treure's fotos en el vestuari, amb o sense roba, i pujar-la a xarxes socials.

FÍSIC

- ❖ Apropament físic excessiu.
- ❖ Fer petons, fer carícies sexuals no desitjades.
- ❖ Intentar la realització d'actes sexuals (petó, llepada, frec, masturbació, penetració, etc.) no consentits.
- ❖ Arraconar, buscar deliberadament quedar-se a soles amb la persona de forma
- ❖ Innecessària.
- ❖ El contacte físic deliberat i no sol·licitat, o "accidentalment" (pessigar, tocaments no desitjats).
- ❖ Tocar intencionadament les parts sexuals del cos.

7. MESURES DE PREVENCIÓ

A més de l'adopció del present protocol, la FEEC, en el marc de les seves competències i activitat, La Federació D'entitats Excursionistes de Catalunya (**FEEC**) es compromet a impulsar mesures d'informació, formació i sensibilització per a tot el personal, amb la finalitat de contribuir a una consciència més gran sobre l'assetjament sexual i per raó de sexe dins de l'organització i de facilitar el coneixement de drets, obligacions i responsabilitats.

Amb aquest objectiu, la FEEC adaptarà les recomanacions que el Consell Català d'Esports i la CSD posa a la disposició de les entitats esportives en relació amb la protecció dels/les esportistes. Amb caràcter general, s'adoptaran mesures de prevenció en la gestió de les següents tasques o situacions.

Per fer-ho, a continuació, s'enumeren algunes mesures a desenvolupar de forma preventiva a efectes de minimitzar les situacions d'assetjament sexual, discriminació per raó de sexe o orientació sexual.

Les principals accions que es duran a terme són:

- **SENSIBILITZACIÓ**
- **INFORMACIÓ**
- **INFORMACIÓ**

Desenvolupar una estratègia de comunicació i sensibilització amb la finalitat que el protocol sigui **incloent-hi, de forma no limitativa, les següents:**

- Facilitar l'accés al protocol, per mitjà dels canals de comunicació que es considerin, a les persones que col·laboren i a tots els seus membres de la **FEEC**.
- **Designació de la persona delegada de protecció.**
- Donar a conèixer l'existència del protocol i difusió del present protocol entre tots els seus membres i entitats, així com efectuar campanyes d'informació sobre el contingut d'aquest.
- Revisar els criteris de selecció de personal. Fer signar el full d'acceptació del protocol.
- Realitzar formació bianual sobre violència i infància, amb l'objectiu de recordar el protocol, així com els conceptes bàsics en la prevenció, detecció i actuació en casos de violència. prevenció d'assetjaments sexuals, discriminació per raó de sexe o orientació.
- Planificar formació específica sobre els drets, obligacions i la reglamentació d'aplicació, tant a treballadors, com a personal directiu, tècnic i col·laborador. Així com seminaris de conscienciació oberts als diferents col·lectius i entitats de la Federació.

- Sol·licitar el certificat negatiu de delictes sexuals a l'equip tècnic, auxiliar i directiu que acompanyi als esportistes menors d'edat en les concentracions i competicions.
- Crear mecanismes de comunicació de l'esportista, mai anònims, Bústia de protecció o Canal de comunicació.
- Fer públic el protocol a través del web corporatiu.
- Implantar en la mesura del possible la perspectiva de gènere en la dinàmica organitzativa, que es concreta en el pla d'igualtat.

8. IDENTIFICACIÓ DE SITUACIONS DE RISC POTENCIAL I MESURES

Per tal de prevenir l'existència d'algun tipus de conducta que pugui ser considerada maltractament o violència sexual per part de l'equip professional, és necessari considerar les mesures següents a fi de minimitzar les situacions que puguin constituir un risc, o prestar-se a ambigüitats i males interpretacions:

RELACIONS SANES, TRANSPARÈNCIA I BON TRACTE:

- Treballar sempre que sigui possible en parelles pedagògiques i esportives; seria ideal que aquestes parelles fossin mixtes.
- Evitar situacions inadequades i favoritismes en les relacions amb l'adult.
- Respectar la voluntat dels infants i adolescents sobretot en activitats on hi ha contacte.
- Es recomana que els infants i adolescents no vagin mai sols, sempre han d'anar acompanyats, com a mínim, en parella.
- Un adult no s'ha de quedar mai sol amb un infant o adolescent. L'han d'acompanyar, almenys dos menors.

ESPAIS UTILITZATS

- Realitzar les activitats en grup en espais oberts o visibles per tothom.
- Facilitar al màxim la visibilitat en els espais utilitzats, de manera que permetin la transparència com a factor de prevenció. A la vegada, han de ser guardadors de la intimitat, en el cas que l'activitat ho requereixi.
- En lavabos, dutxes, canviadors de roba i espais d'entrevista individual, sempre que sigui possible, cal anar amb el grup d'infants o adolescents. Si és un cas d'urgència d'un sol infant o adolescent, cal avisar una altra persona de l'equip tècnic i respectar el temps lògic d'aquest espai.
- Pel que fa als espais de reflexió o entrevista individual, es recomana que no siguin en un espai tancat. Es poden generar espais tranquils en llocs oberts. Es recomana acotar el temps i fer-ho en total transparència amb la resta de l'equip.
- No s'ha de tancar mai un espai amb baldó.

TRACTAMENTS A LA SALA DE FISIOTERÀPIA, MASSATGES I VISITES MÈDIQUES

- Les cures amb aigua i sabó es faran a un lloc visible del lavabo o zona destinada a aquest efecte i, sempre que sigui possible, amb altres infants o joves o membres de l'equip tècnic de l'entitat.
- En el cas de visites mèdiques que s'hagin de dur a terme durant les activitats, cal anar acompanyat d'un responsable de l'entitat. S'informarà els pares/tutors legals i es demanarà que donin una autorització per escrit, que permeti que membres de l'equip tècnic portin l'infant o adolescent al metge. Es poden fer aquests torns, sempre que sigui possible, amb altres infants o membres de l'equip tècnic (per exemple, anar a la infermeria amb l'infant que s'ha fet mal i un altre company).
- En el cas que s'hagi de fer repòs i impliqui la presència d'un membre de l'equip tècnic, acordar prèviament quin criteri se seguirà per fer aquesta vetlla.

DORMITORIS I ALLOTJAMENTS

- S'ha d'entendre el fet de dormir fora de casa com una activitat col·lectiva en què cada infant o adolescent ha de tenir el seu llit o el seu espai per dormir. Si hi ha possibilitat, separació de menors i majors d'edat.
- Picar a la porta abans d'entrar.
- Si les persones responsables fan torns, és important que siguin compartits almenys en parelles, que aquests torns siguin rotatius i tenir un espai adequat per poder fer aquestes guardes (un llit per responsable de guarda, el qual estigui situat en un espai accessible i que tingui sentit).

OBSEQUIS

- Els regals han de ser pactats prèviament (per exemple, amic invisible, premi per algun joc).
- Cal afavorir els regals grupals per sobre dels individuals.

CANALS DE COMUNICACIÓ

- Cal donar a conèixer el marc legal en relació amb els drets d'imatge i la protecció de dades i les conseqüències de la seva vulneració a infants i joves, personal de l'entitat i famílies.
- S'ha d'evitar donar o sol·licitar números telefònics de mòbils, adreces electròniques personals o altres dades sense el coneixement de les famílies.
- El contacte telefònic amb adolescents ha d'estar pactat prèviament i per a temes de l'activitat i del grup.

- Cal respectar la confidencialitat de les dades.
- Cal fer servir preferiblement càmeres de l'entitat.
- S'ha d'informar les famílies que no poden fer difusió, sense permís, de fotografies vídeos en què apareguin altres infants o adolescents.
- Cal plantejar-se l'ús de les xarxes com a eina de treball i difusió, no de contacte personal amb un adolescent.
- Cal utilitzar les xarxes socials de l'entitat, i no les personals.
- No s'ha de seguir o afegir infants i adolescents amb els quals s'estigui treballant i s'ha d'evitar compartir la vida privada amb els infants i adolescents.
- En les aplicacions de missatgeria (WhatsApp, Telegram, Signal,...), es recomana que hi hagi almenys dues persones adultes en els grups.
- Cal educar en les xarxes socials i la intimitat.

DESPLAÇAMENTS

- S'ha de demanar una autorització de les famílies amb les inscripcions generals, per escrit, acordant prèviament com es desenvoluparan aquests desplaçaments.
- Si hi ha algun canvi puntual respecte al previst, cal demanar prèviament un permís per escrit a les famílies.

QUADRE RESUM:

A continuació es farà una relació de possibles situacions de risc associades amb la pràctica esportiva amb la consegüent mesura preventiva a efectes d'evitar situacions d'assetjament i discriminació, tenint en compte que aquesta relació no és limitativa:

ESPAI	ACTIVITAT	SITUACIÓ DE RISC	ACCIONS PREVENTIVES
Ús de dades personals	Activitats esportives	Usar inadequadament les dades d'un infant o adolescent. Donar les dades o fer-les públiques.	Garantir la confidencialitat de les dades segons la llei de protecció de dades.
Lloc de l'activitat	Activitats esportives pròpies	Tracte preferencial, perjudicial o diferent entre esportistes per part d'un superior/entrenador/responsable. Abús de poder per part d'entrenadors/es, responsables, directius/ves discriminació entre grups d'iguals.	Respectar l'esportista i la seva identitat, corporalitat i intimitat. Tractar de manera igualitària als/les esportistes. Crear espais segurs i de confiança entre diferents adults i el grup d'iguals.
Vestidors Dutxes Lavabos	Entrenaments Concentracions Competicions	Espai de més intimitat per als esportistes: canviar-se, dutxar-se, preparar-se per a l'entrenament, etc.	Diferenciar dones i homes. Evitar accions als vestidors que es puguin fer en espais oberts. Si hi ha possibilitat, separació de menors i majors d'edat. Picar a la porta abans d'entrar.
Oficines	Reunions personals de tècnics,	Abús de poder per part dels responsables, tècnics o directius/ves.	No tancar completament la porta de la sala durant les reunions, o

	directius i col·laboradors amb esportistes.		acompanyar-se de més persones.
Dormitoris Allotjaments	Concentracions Competicions Formacions Centres d'entrenament i residències especialitzades	Esportistes allunyats del context habitual esportiu, familiar i social. Creació de relacions no saludables de dependència entre l'entrenador/a i l'esportista.	Les habitacions dels menors seran almenys dobles. Control de visites des de l'exterior pel cap de l'expedició. Sempre que sigui possible, evitar compartir habitacions menors amb adults. Les habitacions seran controlades per un responsable del mateix gènere.
Viatges Desplaçaments	Concentracions Competicions Formacions	Esportistes allunyats del context habitual esportiu, familiar i social. Moments que permeten el tractament de qüestions de l'àmbit privat de la persona traspasant el vincle esportiu entre entrenador/a i esportista.	Cal informar les persones responsables de l'esportista de l'organització dels viatges i els desplaçaments. Permetre que l'esportista es pugui comunicar amb la família, no aïllar-lo. Evitar viatges o desplaçaments individualitzats.
Canals de comunicació	Activitats esportives pròpies	Utilitzar de manera inadequada els canals de comunicació.	Definir quins seran els canals de comunicació durant la temporada. Amb menors d'edat, el contacte serà amb els seus responsables. Evitar que en canals de comunicació amb

			<p>esportistes hi hagi una única persona responsable o entrenador/a.</p> <p>Utilitzar els grups de comunicació exclusivament per a temes vinculats a la pràctica esportiva.</p>
--	--	--	---

Les anteriors mesures de prevenció constitueixen un llistat *numerus apertus* de mecanismes generals i específics a adoptar per part de la FEEC, sens perjudici que el Protocol d'actuació enfront de la violència sexual s'estableixin altres precaucions en cas de produir-se una situació que així ho exigeixi.

9. DECÀLEG PER A MINIMITZAR RISCOS

Amb la finalitat de prevenir l'existència d'algun tipus de conducta que pugui ser considerada una conducta violenta per part del personal de l'entitat esportiva en les activitats que es realitzin, o fins i tot, entre els mateixos infants o adolescents que hi participen, és necessari considerar les següents mesures per minimitzar les situacions que poden constituir risc o es prestin a ambigüitats que podrien donar peu a ser males interpretacions.

1. La mirada de protectora de respecte i garantia de drets és la prioritària en la relació entre el personal de l'entitat esportiva i infants i adolescents.
2. Treballar sempre que sigui possible en parelles pedagògiques, és a dir, que la tasca educativa en l'àmbit de l'esport no recaigui només en una persona. Seria ideal, però no necessari, que aquestes parelles fossin mixtes.
3. Totes les activitats que es duguin a terme ha de tenir una base formativa, coeducativa amb perspectiva de gènere i infància, amb objectius clars que estiguin en consonància amb aquest protocol i els principis de l'entitat.
4. Qualsevol conversa o entrevista individual haurà de fer-se en un lloc destinat a aquesta finalitat, amb visibilitat des de l'exterior. En el cas que sigui necessari realitzar entrevistes de manera regular, s'haurà d'informar a la persona responsable de l'entitat, coordinador/a o als pares/mares/tutors legals dels motius.
5. Respecte al contacte físic, s'ha de ser clar i directe en la relació amb els i les infants i/o adolescents. Tot i que l'educació afectiva és molt important per a un correcte desenvolupament, s'ha de respectar sempre el cos, l'autonomia física i emocional de les nenes, nens i adolescents i mai forçar-los a les mostres d'afecte si no ho volen. El contacte corporal és un element essencial en l'activitat física i l'esport, la proximitat corporal, tocar, donar copets o abraçar són accions que formen part de l'univers conductual de l'esport. Conèixer i entendre les emocions és una necessitat lligada al creixement tant dels nens i nenes com dels i les joves que fan esport. Sense contacte físic, l'expressió dels nostres sentiments (d'alegria, de suport, d'equip, entre d'altres) no seria la mateixa. És clau diferenciar entre un contacte físic protocolaritzat de guiatge per realitzar de manera correcta la pràctica esportiva, d'un contacte físic abusiu física, emocional o sexualment.
6. Evitar, per part de figures de referència de l'àmbit esportiu com entrenadors/es, monitors/e, el lliurament de regals i obsequis, com fotos o d'altres objectes personals, a infants i adolescents.
7. Evitar donar o sol·licitar números telefònics de mòbils, correus electrònics personals (no els de l'entitat) o altres dades sense el coneixement de

pares/mares/tutors legals.

8. Informar a tot el personal sobre l'ús adequat de les xarxes socials. Evitar les formes de violència que s'exerceixen instrumentalitzant les xarxes socials, compartint la vida privada (dades personals, fotos) amb infants i adolescents.
9. Totes les autoritzacions que ens donin pares, mares o tutors legals, han de ser lliurades per escrit (no serviran les trucades telefòniques).
10. Davant de cada nova activitat que es realitzi, es farà una revisió dels possibles riscos i de les alternatives protectores.

10. DETECCIÓ I ACTUACIÓ

A més de prevenir i vetllar per la protecció, evitant situacions de risc, **TOTES** les persones que col·laboren en aquestes activitats tenen l'obligació de reaccionar davant d'una situació que fa pensar que un infant o adolescent que assisteix a l'entitat està vivint una situació de maltractament o violència sexual.

Els supòsits de violència sexual o maltractament infantil que es poden **DETECTAR** en les activitats són de tres nivells:

1. Indici que un infant o adolescent està patint aquesta situació en el seu entorn familiar o de confiança.
2. Indici que un infant o adolescent està patint una situació de maltractament o de violència sexual infantil per part d'algun membre de l'equip humà de l'entitat o de qui col·labora de manera puntual o estable.
3. Indici que un infant o adolescent està patint una situació de maltractament o de violència sexual infantil per part d'un altre infant o adolescent que participa en l'activitat.

En qualsevol cas, quan es doni una situació de detecció d'indicis caldrà actuar amb prudència i aplicant tres criteris fonamentals:

- La **discreció**: només un grup reduït de persones han de ser les coneixedores de l'acció detectada i les encarregades de gestionar les accions que s'han de dur a terme per garantir la protecció dels infants o adolescents.
- La **transparència**: s'ha de comunicar tot el que ha passat o del que se sap, informant les famílies i les persones afectades, i acompanyant-les en la mesura que es pugui.
- La **mínima intervenció necessària**: significa que els infants o adolescents que relatin una situació de maltractament o violència sexual no han de ser entrevistats per més d'una persona de l'entitat esportiva.

Els indicadors de la violència sexual infantil són molt diversos i no permeten parlar d'una síndrome o conjunt de símptomes definidors, ja que no hi ha símptomes exclusius i unívocs que permetin detectar un cas de violència sexual infantil amb total certesa i fiabilitat. No obstant això, ens trobem en una posició privilegiada per observar-los sistemàticament en diferents moments i contextos: en les activitats dirigides, en les

sortides, en les seves relacions amb les persones adultes, entre iguals, avaluant la seva presència (roba, cops i ferides, estat físic general, estat emocional), controlant la seva assistència i les absències justificades o no, per tal de conèixer i detectar aquelles situacions de risc o desemparament quan no tenen les seves necessitats més bàsiques cobertes.

11. COM ACTUAR DAVANT D'UNA EVIDÈNCIA

A efectes de prevenir, controlar, avaluar cal actuar davant d'una evidència: les 3 paraules claus:

Esport segur (RE) conèixer, parlar i actuar (*)

En general, cal crear una atmosfera de confiança i suport a l'esportista que faciliti la revelació de la violència sexual. Així mateix, és imprescindible mantenir una actitud positiva que mostri que és possible sortir d'aquesta situació i, sobretot, no prometre mai el que no es pot complir.

- ❖ Creure el nen o nena, el noi o noia. No interpretar sinó fer una escolta activa
- ❖ Mantenir la calma.
- ❖ Dir-li que el responsable és la persona adulta o la persona de més edat, no ell/a.
- ❖ Fer-li saber que sortirà endavant.
- ❖ Assegurar-se que no ha patit ferides. Protegir l'infant o adolescent, la víctima.
- ❖ Fer-li sentir orgull d'haver-ho explicat.
- ❖ Acceptar els sentiments de l'infant o adolescent.
- ❖ Expressar-li afecte valorant la situació i les seves necessitats
- ❖ Derivar. És important conèixer els serveis d'atenció existents per tal de poder aconsellar i derivar perquè trobi un recurs especialitzat i adequat a la seva edat.
- ❖ Activar el procediment d'actuació davant de situacions de violència sexual.

(*) Esport segur. (Re) conèixer, parlar i actuar Guia breu © Gencat-Secretaria Gral.de l'Esport i de l'Activitat Física.

QUADRE RESUM D'ACTUACIONS

Segons el protocol de PROTOCOL MARC DE PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU Aprobat per l'Acord del Govern GOV/252/2023, de 5 de desembre (DOGC núm. 9057, 11/12/2023), tipifica:

Lloc on ocorre la violència	Tipus de violència segons qui l'exerceix	Procediment intern de l'entitat esportiva	Procediment extern
Fora del centre	<ul style="list-style-type: none"> → Intrafamiliar. → Entorn de confiança. → Persona desconeguda. 	<ul style="list-style-type: none"> → Comunicació amb la família (persona que no exerceix la violència). → Contenció emocional a l'esportista. → Cerca d'assessorament, si escau. 	<ul style="list-style-type: none"> → Acompanyament a l'hospital de referència si és necessari (mai en cotxe particular). Es pot informar la família des de l'hospital. → Comunicar a la DGAIA. → Notificar a Mossos d'Esquadra i a la Fiscalia de Menors.
A l'entitat	<ul style="list-style-type: none"> → Infractor/a menor de 14 anys. 	<ul style="list-style-type: none"> → Comunicació amb les famílies. → Contenció emocional a l'esportista. → Cerca d'assessorament, si escau. → Si el fet és un conflicte greu: <ul style="list-style-type: none"> • Reconeixement dels fets i acceptació de sanció. • Incoació d'expedient. → Si l'assetjament no es considera possible falta penal o delicte, treball educatiu i possible mediació. 	<ul style="list-style-type: none"> → Si el fet és un possible delicte o falta penal: <ul style="list-style-type: none"> • Notificar-lo a Mossos d'Esquadra. • Informar la Fiscalia de Menors. (Fent això la informació arriba a la DGAIA, que pot fer un treball psicoeducatiu).

Lloc on ocorre la violència	Tipus de violència segons qui l'exerceix	Procediment intern de l'entitat esportiva	Procediment extern
A l'entitat	→ Infractor/a major de 14 anys .	<ul style="list-style-type: none"> → Comunicació amb la família de la víctima. → Si l'esportista que exerceix violència és menor de 18 anys, comunicació amb la seva família. → Contenció emocional a l'esportista. → Cerca d'assessorament, si escau. → Si el fet és un conflicte greu: <ul style="list-style-type: none"> • Reconeixement dels fets i acceptació de sanció. • Incoació d'expedient. → Si l'assetjament no es considera possible falta penal o delictes, treball educatiu i possible mediació. 	<ul style="list-style-type: none"> → Si el fet és un possible delictes o falta penal: <ul style="list-style-type: none"> • Notificar-lo a Mossos d'Esquadra. • Informar la Fiscalia de Menors.
A l'entitat	→ Personal de l'entitat .	<ul style="list-style-type: none"> → Comunicació amb la família de la víctima (per tal que pugui iniciar el procés penal per mitjà d'una denúncia). → Contenció emocional a l'esportista. → Cerca d'assessorament, si escau. → Tant si l'assetjament es considera possible falta penal o delictes com si no: <ul style="list-style-type: none"> • Prendre mesures cautelars. • Obrir expedient. 	<ul style="list-style-type: none"> → Si el fet és un possible delictes o falta penal: <ul style="list-style-type: none"> • Notificar-lo a Mossos d'Esquadra. • Informar la Fiscalia de Menors. → Activitats dutes a terme en equipaments municipals: caldrà comunicar la incidència al servei municipal d'esports. → Activitats dutes a terme en altres equipaments: caldrà informar el gestor que correspongui. → Prendre mesures cautelars. → Obrir un expedient sancionador o disciplinari. → Gestionar la possible situació de crisi creada per la notícia (si es dona el cas).

12. DELEGAT O DELEGADA DE PROTECCIÓ

Si es produeix una situació de violència sexual o d'assetjament d'una persona adulta vinculada a l'entitat envers un infant o adolescent, la informació ha d'arribar al delegat o delegada de protecció, que informará la Direcció, la junta directiva o l'òrgan de gestió de l'entitat esportiva, i se seguirà aquest circuit.

En cas que la situació de violència sexual es produeixi entre dos infants i/o adolescents, la part de notificació i d'atenció a la víctima serà la mateixa, però també caldrà considerar l'atenció que s'ha de prestar a la persona infractora.

En el moment en què qualsevol membre de l'entitat esportiva tingui coneixement d'una agressió sexual entre dos infants i/o adolescents, s'haurà de posar en contacte amb el delegat o delegada de protecció, que farà arribar aquesta informació a l'òrgan de govern de l'entitat.

El delegat o delegada de protecció serà responsable de parlar amb la família de l'infant o adolescent que ha patit la violència i, si és el cas, de qui l'hagi exercit. Es valorarà la importància de la presència en aquesta reunió de la persona referent per a l'infant o adolescent, ja que serà una figura més propera per als infants i adolescents. S'haurà de parlar amb la família o les famílies dels menors d'edat afectades. Per poder intervenir amb el o la menor infractor/a, s'ha de notificar aquesta situació. Si les famílies no volen fer la notificació, se'ls informará que l'entitat té l'obligació de fer-la pel fet de tenir coneixement d'un possible delictes i que, per tant, haurà d'obrir el protocol extern. Cal tenir en compte que a partir dels 14 anys un infant té responsabilitat penal.

Crear la figura com a mínim d'un **delegat o delegada de protecció** per garantir el benestar dels infants i adolescents a l'entitat. Aquesta persona no hauria de ser part rellevant del sistema esportiu, però sí que hauria de tenir relació directa amb la junta directiva i/o amb els agents que tinguin responsabilitat legal a l'entitat. Una persona coneixedora de l'entorn, amb capacitat d'escoltar i generar confiança, amb coneixements d'aspectes psicològics i normatius en referència a les situacions de la infància i adolescència.

El delegat de protecció contra el maltractament haurà de ser una persona amb formació específica sobre els maltractaments a infants i adolescents i coneixedora experta dels protocols contra els maltractaments existents, ha de comptar amb els respectes i confiança dels professionals i usuaris del servei, ha de ser discreta i coneixedora de les normes sobre confidencialitat, ha de ser propera als infants i adolescents, coneixedora del servei i amb especial sensibilitat i capacitat per comunicar-se amb els infants i adolescents.

La persona responsable de notificar el cas a la Fiscalia de Menors o a la DGAIA serà el representant legal de la FEEC.

Segons el tipus d'entitat és possible que es creï una figura que aglutini els diferents delegats o delegades territorials, i que pugui ser la persona coordinadora dels delegats o delegades de protecció de la seva entitat.

- S'habilitarà una adreça de correu electrònic específica que servirà de bústia. És important que quedi clara l'obligatorietat de comunicar tot acte de violència que pateixi un/a esportista menor d'edat. En cas de sospites de violència patida pels infants o adolescents, la FEEC posarà a disposició l'adreça electrònica o la pàgina web (enllaç) on trobar aquesta informació.

Principis Generals d'actuació:

- Eficàcia i eficiència, mitjançant l'adopció de les decisions al nivell que correspongui i en el moment apropiat per produir uns millors resultats. Immediatesa de les actuacions i especialització dels professionals.
- Mínima intervenció necessària.
- Compliment de les garanties processals, de la víctima i de la persona investigada processada o acusada.

12.1. Les funcions del delegat o delegada de protecció

A títol d'exemple el delegat/da ha d'actuar i respondre davant d'una revelació, s'ha de vigilar en les respostes i quines són:

RESPOSTES ADEQUADES

- Creure a la persona que ho explica
- Mantenir la calma
- Dir-li que el responsable és l'adult o la persona de major edat
- Fer-li saber que tirarà endavant
- Assegurar-se que no haver patit ferides
- Protegir a la víctima
- Fer-li sentir orgull d' haver-ho explicat
- Acceptar els sentiments
- Expressar-li afecte

RESPOSTES INADEQUADES

- Negar que l'abús hagi passat
- Culpar a la persona de l'abús sexual o de l'assetjament
- Reaccionar amb alarma
- Posar l'accent en el nou estatus de persona abusada o assetjada
- Sobreprotecció

El protocol recollirà també el tipus d'informe o document de recollida d'informació. En el moment de ser coneixedors/es d'un relat de violència, s'ha de recollir per escrit, en format informe descriptiu i no diagnòstic (veure Annex).

13. CIRCUIT DE NOTIFICACIÓ DAVANT D'UNA EVIDÈNCIA

La persona de l'entitat i/o activitat que sigui coneixedora d'una situació de maltractament o violència sexual ha d'informar, per escrit o verbalment, a la persona Referent de Protecció o Delegada en temes de maltractaments o violències sexuals, i al monitor/a, tècnica/a o responsable del grup.

1. La persona delegada de protecció en temes de maltractaments o violències sexuals ha d'informar la direcció tècnica de l'entitat i l'ha d'acompanyar en tot el procés.
2. Sempre informa dels fets a la família o als responsables legals de l'infant o adolescent.
3. Si fos necessari es realitza una comunicació més general, a la resta de les famílies i als grups d'infants o adolescents.
4. Es plantegen accions preventives o mesures cautelars, en casos d'indicis, o conductes ambigües. I es plantegen accions legals si fos necessari.
5. La direcció tècnica de l'entitat, davant d'un indicati o evidència, ha de trucar al telèfon d'Infància Respon.

Cal comunicar-ho per verbal/ escrit a la persona Referent de Protecció de la teva entitat (Delegat/da)

La persona Referent de Protecció n'ha d'informar a la direcció de l'entitat

La direcció n'ha d'informar a: Infància Respon (116 111) i a la família

ADRECES D'INTERÈS

- **LA UNITAT DE DETECCIÓ I PREVENCIÓ DEL MALTRACTAMENT INFANTIL (UDEPMI) i LA DGAIA**

Organisme que promou el benestar de la infància i l'adolescència en alt risc de marginació social amb l'objectiu de contribuir al seu desenvolupament personal. També exerceix la protecció i tutela dels infants i adolescents desemparats.

116 111
Infància Respon

(116 111 / 900 300 777) per donar tota la informació, i on la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) que presta serveis a tot el territori, les 24 hores del dia i tots els dies de l'any. L'assessorarà respecte al procediment que cal seguir.

També es pot acudir a Serveis Socials, els quals han d'aplicar l'eina de cribratge i quan d'acord amb la valoració efectuada consideren la necessitat de protecció immediata ho han de comunicar a la DGAIA.

- **LÍNIES I SERVEIS D'ATENCIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA CENTRE D'ATENCIÓ I GESTIÓ DE TRUCADES D'URGÈNCIA 112 CATALUNYA (SECRETARIA GENERAL D'INTERIOR. POLICIA DE LA GENERALITAT)**

Servei universal, gratuït i permanent d'atenció a la ciutadania de trucades d'urgència que dona resposta immediata. La trucada d'emergència posa en marxa un procés per atendre-la amb la màxima eficàcia i velocitat possibles. <http://112.gencat.cat/ca/inici/>

emergències
112

- **LÍNIA TELEFÒNICA 900 900 120 CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA (INSTITUT CATALÀ DE LES DONES)**

Telèfon gratuït, confidencial i permanent que atén les demandes relacionades amb qualsevol forma de situació de violència de gènere, les peticions d'informació de dones que viuen situacions de violència, sobre els recursos existents a Catalunya en matèria d'assistència a la violència contra les dones.

Contacte: 900900120@gencat.cat. Tel. +34 93 483 10 00.

https://dones.gencat.cat/ca/ambits/violencia_masclista/recursos_atencio/telefon_900/

Contra les violències masclistes, t'escoltem.
900900120
900900120
900900120
Truca, parla, explica.

- **FISCALIA DE MENORS**

Les vies per fer arribar la informació a la Fiscalia poden ser el telèfon, en el cas de Barcelona, seu de la FEEC al 935 549 110 i el fax 935 549 378. fiscalia.menors.proteccio.bcn@xij.gencat.cat

Paral·lelament, ho ha de comunicar a les persones responsables en l'abordatge de temes de maltractament o violències sexuals a infants i adolescents de l'IBE (Institut Barcelona Esports o bé d'esports de la Generalitat) per tal de poder comptar amb el seu assessorament o d'altres departaments si fos necessari.

- **SERVEIS D'INTERVENCIÓ ESPECIALITZADA (DEPARTAMENT D'IGUALTAT I FEMINISMES)**

Els SIE són serveis d'intervenció especialitzada que ofereixen atenció a les dones que es troben en situació de violència masclista i als seus fills i filles.

<https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/violencies-masclistes/serveis-dintervencio-especialitzada-en-violencia-masclista-SIE/>

- **UNITAT DE SUPORT A L'ALUMNAT EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA, USAV (DIRECCIÓ GENERAL D'ALUMNAT. DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ)**

La USAV és una unitat que acull totes les verbalitzacions que estigui vivint o hagi viscut l'alumnat, tant dins com fora del centre educatiu. Així mateix, s'inicia tot el circuit i es contacta amb el centre educatiu per acompanyar-lo en l'abordatge d'aquesta violència mitjançant l'activació dels protocols corresponents.

<https://xtec.gencat.cat/ca/alumnat/violencies/usav/>

- **XARXA SAI, SERVEIS D'ATENCIÓ INTEGRAL (DEPARTAMENT D'IGUALTAT I FEMINISMES)**

La Xarxa de Serveis d'Atenció Integral LGBTI de Catalunya és un servei integral, de qualitat i de proximitat per a persones que pateixin, hagin patit o estiguin en risc de discriminació o violència per orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere.

<https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/lgbti/xarxa-sai/>

- **CONSELL CATALÀ DE L'ESPORT (SECRETARIA GENERAL DE L'ESPORT I DE L'ACTIVITAT FÍSICA).**

Assessorament a entitats esportives i a persones vinculades amb l'esport sobre qüestions relacionades amb la protecció d'infants i adolescents en els diversos àmbits esportius.

<http://esport.gencat.cat/ca/inici/>

14. PAUTES PER COMUNICAR A LES FAMÍLIES SITUACIONS DE CRISI

Les persones que participaran en les reunions informatives seran les responsables de l'activitat que s'estava realitzant, acompanyades per la direcció de l'entitat o moviment. Es recomana:

- Explicar el que es coneix, i que es pugui explicar sense fer servir paraules estigmatitzadores.
- No posicionar-se sobre què ha passat, només informar-ne: “Hi ha hagut una denúncia...”
- Seguint el protocol de la FEEC, “hem pres les mesures adequades...”.
- Tenim l'obligació de comunicar qualsevol indici o revelació de maltractament i/o abús sexual.
- Tenim tolerància zero respecte al maltractament en les activitats.
- Ens posem a disposició de...

ANNEXOS

ANNEX I: MODEL DE COMUNICACIÓ DE SUPÒSIT O EVIDÈNCIA

(creació d'un model propi)

La persona de la FEEC que sigui coneixedora d'una situació de maltractament o violència sexual pot utilitzar aquest model per comunicar-ho per escrit a la persona Referent de Protecció (Delegat/da).

Situació detectada: Descripció dels fets que han motivat la comunicació. Incloeu-hi la temporalitat i la data de la detecció:

(1) Si falta espai, cal afegir un full i enumerar-lo

Persona que comunica	Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya
Data:	Data:

A l'atenció de la persona instructora del procediment de queixa davant l'assetjament situacions d'assetjament sexual i assetjament per raó de sexe, d'orientació sexual i d'identitat i/o expressió de gènere de la FEEC a l'empresa Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya.

Així mateix, en compliment de la Llei de serveis de la societat de la informació 34/2002, d'11 de juliol, us indiquem que en emplenar el camp "adreça electrònica" o "telèfon mòbil" ens autoritzeu a emprar aquests mitjans per emetre comunicacions relacionades directament amb la finalitat indicada.

o utilitzar el model de [Formulari de notificació de situacions de risc o desemparament des d'entitats de lleure i esports de la Generalitat.](#)

Generalitat de Catalunya
 Departament de Treball, Afers Socials
 i Famílies
**Direcció General d'Atenció
 a la Infància i l'Adolescència**

Versió 2-17

FITXA DE NOTIFICACIÓ DE SITUACIÓ DE RISC O DESEMPARAMENT INFANTIL DES DELS CENTRES I ENTITATS DE LLEURE I/O ESPORT

Identificació del cas

Data de comunicació Feu clic aquí per escriure una data. **Comunicació dirigida a:** Trieu un element.

Gravetat de la situació de maltractament Lleu¹ Moderat¹ Greu²

Tipologia de maltractament: Físic Abús sexual Emocional/psicològic

Negligència/abandonament Altres: Feu clic aquí per escriure text.

Informació

Descripció de la situació detectada, antecedents i accions dutes des del coneixement dels fets:

Feu clic aquí per escriure text.

Persona menor d'edat presumptament víctima

Cognoms Feu clic aquí per escriure text. **Nom** Feu clic aquí per escriure text. Home Dona **Data de naixement** Feu clic aquí per escriure una data.

Domicili (carrer, plaça, número i porta) Feu clic aquí per escriure text. **C.P.** Feu clic aquí per escriure text. **Municipi** Feu clic aquí per escriure text.

Telèfon 1 Feu clic aquí per escriure text. **Telèfon 2** Feu clic aquí per escriure text. **e-mail** Feu clic aquí per escriure text.

S'informa que té alguna discapacitat: Sí No

Dades del Centre / Entitat

Centre / Entitat Feu clic aquí per escriure text. Àmbit lleure Àmbit Esportiu

Adreça (carrer, plaça i número) Feu clic aquí per escriure text. **C.P.** Feu clic aquí per escriure text. **Municipi** Feu clic aquí per escriure text.

Telèfon Feu clic aquí per escriure text. **Fax** Feu clic aquí per escriure text. **e-mail** Feu clic aquí per escriure text.

Observacions i comentaris addicionals

Feu clic aquí per escriure text.

Relació de documentació annexada:

Feu clic aquí per escriure text.

Responsable de la notificació Feu clic aquí per escriure text. **Lloc** Feu clic aquí per escriure text. **Data** Feu clic aquí per escriure una data.

¹ La situació no és urgent ja que existíen indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que es poden abordar en l'entorn socio-familiar de l'infant o de l'adolescent. Es pot comptar amb el suport i ajut dels Serveis Socials de la Zona on viu el menor d'edat a qui es fa la notificació

² La situació és urgent perquè existíen indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que posa en perill la integritat i el benestar de l'infant o l'adolescent. Cal dirigir la notificació a la DGAAJ.

ANNEX II: DOCUMENT D'ACCEPTACIÓ INDIVIDUAL DEL PROTOCOL

En compliment del que s'estableix al protocol,

jo _____

amb DNI/NIE/passaport _____

I en funció de les meves responsabilitats com a

- Entrenador/a
- Àrbitre/a
- Delegat/a
- Especialista en l'àmbit de la salut (metge/essa, psicòleg/a, Fisioterapeuta)
- Membre Junta Directiva
- Gerent/a
- Director/a esportiu/va
- Personal administratiu o de serveis (oficines, manteniment,...)
- Altres _____

Signo aquest document confirmant que:

- Conec el Protocol de detecció, acció i prevenció dels maltractaments o violències sexuals infantils i adolescents, i em comprometo a respectar-lo i aplicar-lo.
- Conec la persona Referent de Protecció (delegat/da) en temes de maltractament o violències sexuals a infants i adolescents de l'entitat i com contactar-hi.
- Disposo del circuit de notificació i dels contactes corresponents.

A _____ a _____ de _____ de _____

Signatura,

Signants, Interessat/da
Nom i Cognoms
DNI/ NIE

Responsable de l'entitat
Nom i Cognoms
DNI/ NIE

Pot exercir els drets d'accés, rectificació, supressió i portabilitat de les seves dades i de limitació i oposició al tractament d'aquestes, i també el dret de no ser objecte de decisions basades únicament en el tractament automatitzat de les dades, remetent una comunicació a la FEEC per correu electrònic (protecciondadesRGPD@feec.cat).

ANNEX III: DOCUMENT D'ACCEPTACIÓ PER PART DE L'ENTITAT DEL PROTOCOL

Jo, _____
amb DNI/NIE _____ com a representant legal de l'entitat
_____ de _____
i amb núm. al registre d'entitats esportives _____

Signo aquest document confirmant i comunicant:

L'acceptació del Protocol de detecció, acció i prevenció de les violències sexuals i el meu compromís

- ❖ A respectar-lo i aplicar-lo.
- ❖ Que el personal de l'entitat disposa del circuit de notificació i els contactes corresponents.
- ❖ Que hem recollit els documents d'acceptació individual de tot el personal.
- ❖ Que hem informat els/les usuaris/es de la disposició d'aquest protocol.
- ❖ Que hem rebut la formació.
- Que actualitzarem les dades de contacte de la persona referent de protocol en temes de violències sexuals de l'entitat.

A _____ a _____ de _____ de _____

Signatura,

El/la President/a,

(segell de l'Entitat)

El/la Secretari/a

ANNEX IV: RECOMANACIONS

- **Recomanacions per a viatges, concentracions i pernoctacions**

Les següents recomanacions tenen per objecte garantir la protecció dels/de les esportistes en els viatges, a través de l'adopció de diverses mesures de prevenció.

- Planificació bàsica – inici de l'any o temporada

Convocar a les famílies a una reunió al començament de la temporada per a explicar les mesures de protecció, presentar a l'equip directiu, tècnic i explicar el Codi de Conducta. Es pot aprofitar l'ocasió per a parlar sobre la forma en què s'organitzen els viatges, i perquè les famílies signin els respectius consentiments.

S'haurà de celebrar una reunió en els mateixos termes amb els/les esportistes.

- L'equip directiu de la Federació/Club haurà d'assegurar-se que:

S'han signat i arxivat els consentiments de les famílies

En els viatges haurà d'haver-hi almenys una persona adulta per grup, i està haurà de ser del mateix sexe de les o els esportistes del grup que acompanya. En termes generals, tret que viatgin també esportistes amb discapacitat que requereixin assistència, s'estableix una persona adulta per cada:

- Sis nens/a entre 4 i 8 anys
- Vuit nens/as entre 9 i 12 anys
- Deu joves d'entre 13 i 18 anys

- Si l'equip mèdic i de fisioterapeutes viatja amb els/les esportistes, hauran de tractar als/les esportistes d'acord amb el codi ètic de la seva professió. També hauran de llegir i signar el Codi de Conducta.

Una persona delegada o responsable de protecció viatja amb el grup.

Totes les persones que viatgen, tant adultes com menors, han signat el Codi de Conducta. Els/les esportistes saben a qui contactar si alguna cosa els preocupa, i tenen a la seva disposició els mitjans necessaris per a fer-ho.

Consideracions importants:

- Establir un programa de viatge que inclogui els horaris de sortida i de retorn, itineraris, allotjament i normes de comunicació amb els/as esportistes.
- Celebrar una reunió amb les famílies i esportistes per a informar sobre el programa de viatge.
- Haurà de designar-se una persona de contacte (Federació/Entitat) a qui les famílies puguin consultar qualsevol dubte relacionat amb el viatge abans i durant aquest.
- Haurà d'informar-se a les famílies i als/les esportistes de qui actuarà com a delegat/a de protecció en el viatge.
- Abans de viatjar, s'hauran d'establir les normes del viatge, i comunicar aquestes a als/les esportistes.
- No convé que els nens/es portin samarretes o gorres amb el seu nom imprès.
- Organitzar la distribució de les habitacions amb antelació al viatge.
- Assegurar-se que les habitacions de les persones adultes, responsables o supervidores del viatge, estiguin distribuïdes adequadament (per exemple, si als/les esportistes s'allotgen en diferents pisos, hauria d'haver-hi almenys una habitació d'adults/as en cada pis).
- Les persones majors d'edat no han de compartir habitació amb menors d'edat, excepte en el cas d'esportistes amb discapacitat que requereixin suport i viatgin en companyia d'un familiar directe.

Planificació durant el viatge

Arribada:

Assegurar-se que no hi ha possibilitat d'accés a alcohol o drogues a les habitacions.

Assegurar-se que no hi ha accés a pel·lícules inapropiades per a menors d'edat a les habitacions.

Celebrar reunions d'un grup per a revisar el programa i les normes. Assegurar-se que els nens i les nenes portin amb si en tot moment una credencial per a la seva identificació en cas necessari.

Retorn:

Preguntar als esportistes i a les esportistes, així com al personal responsable del viatge, si han gaudit d'aquest, i quins aspectes canviarien de cara al pròxim viatge.

L'equip directiu de la (Federació/Entitat) tindrà les següents responsabilitats dels viatges:

- Garantir la seguretat i el benestar dels/les esportistes. Això implica realitzar una avaluació de riscos amb antelació, que inclogui el transport i l'allotjament.
- Arribar abans que els/les nens/es als punts de sortida, per a evitar que esperin sols/soles.
- Organitzar una reunió de grup abans de pujar a l'autobús, tren, avió, etc.
- Assegurar-se que cada esportista coneix el nom de la persona responsable de protecció durant el viatge.
- L'equip mèdic del viatge haurà d'atendre les eventuais lesions i malalties dels esportistes i de les esportistes, d'acord amb el Codi Ètic de la seva professió. Això inclourà no quedar-se tot sol amb aquests/es.
- Els/les esportistes menors d'edat no han de quedar-se a l'hotel per lesió o malaltia mentre se celebra la competició. En la mesura que sigui possible es quedessin a la seva cura dues persones adultes.
- Si durant el viatge un esportista es posa malalt o es lesiona greument i s'ha de quedar fins al final d'un partit o torneig, en la mesura que sigui possible li han d'acompanyar dues persones adultes.
- Si el cos tècnic atorga temps lliure, als/les esportistes hauran de realitzar les activitats d'oci en grup i cap persona menor d'edat es quedarà en l'allotjament.
- Tenir el telèfon encès i estar localitzables de 00:00h a 07:00h. Cada membre de l'equip d'expedició (responsables de l'equip directiu, tècnic, etc), haurà de tenir una llista dels noms i números de telèfon de les famílies, i viceversa.
- Assegurar-se que existeix un procediment específic en cas de pèrdua d'un/a menor.
- En cas de produir-se una denúncia de violència sexual durant el viatge, el/la delegat/a de protecció tindrà potestat per a adoptar mesures immediates, com ordenar el retorn de la persona (directiu/va, esportista, etc.) que presumptament hagi comès aquestes conductes.

- **RECOMANACIONS PER A LA CONTRACTACIÓ SEGURA DE PERSONES I SERVEIS**

L'àmbit esportiu federat se sustenta, en gran manera, gràcies al voluntariat de moltes persones que dediquen el seu temps i coneixement a l'esport. En aquest sentit, el terme contractació és extensible als processos de reclutament o selecció de personal tècnic, metge, o d'un altre estament, sense que necessàriament s'hagi formalitzat un contracte laboral per a l'acompliment de la seva labor.

Un procés de selecció difícilment podrà considerar-se totalment segur, tanmateix, per a contribuir a això és important adoptar algunes mesures orientades a evitar contractar la persona equivocada. Les entitats esportives tenen la responsabilitat de garantir que tant el personal laboral com el voluntariat vinculat a l'activitat sigui seleccionat de manera apropiada; i de dotar-los del coneixement i suport necessari per a garantir la protecció de els/as esportistes, i la seva pròpia protecció.

Els processos de selecció de personal (personal tècnic i metge; personal d'administració i serveis –conselleria, neteja, transport-, etc.), han de realitzar-se d'acord amb els següents paràmetres:

Els processos de selecció han de ser transparents i regir-se pels principis de no discriminació.

- Tot el personal (tècnic, metge, de serveis, etc.), haurà d'acreditar cada vegada que se li sol·liciti, estar en possessió del certificat d'absència de delictes de naturalesa sexual.

Model de certificat d'absència de delictes de naturalesa sexual. La sol·licitud ha de realitzar-se en el Ministeri de Justícia.

MINISTERIO DE JUSTICIA

REGISTRO CENTRAL DE DELINCUENTES SEXUALES

CERTIFICA:

Que, en el día de la fecha, consultada la Base de Datos del Registro Central de Delinquentes Sexuales, **NO CONSTA** información penal relativa a:

D./D' con NIF nº

Conforme a lo dispuesto en la Decisión Marco 2009/315/JAI del Consejo de 26 de febrero, relativa a la organización y al contenido del intercambio de información de los registros de antecedentes penales entre los Estados miembros, **tratándose de ciudadanos españoles**, el presente certificado incluye, en su caso, las condenas impuestas por otros Estados miembros de la Unión Europea, en los mismos términos en que tales condenas hayan sido notificadas, sin que exista necesariamente una equiparación entre los tipos delictivos del Estado de condena y los tipos delictivos nacionales.

10114.gob.es

- La descripció dels llocs ha d'incloure totes les tasques i responsabilitats que se li exigirà a la persona candidata.
- Totes les ofertes de llocs que impliquen relació amb esportistes, especialment quan es tracta de menors d'edat, han d'incloure de manera explícita una referència a la protecció.
- En cas que les persones sol·licitants presentin interrupcions en el seu historial laboral, han d'explicar els motius d'aquestes.
- Totes les persones que s'incorporin a l'entitat hauran de rebre formació bàsica en matèria de protecció que inclogui la violència sexual en l'esport.
- Totes les persones que s'incorporin a l'entitat, amb anterioritat a exercir el seu càrrec, hauran de llegir i signar el Codi Ètic i de Conducta de la FEEC.
- Totes les persones que s'incorporin a l'entitat tindran l'obligació de llegir el Protocol enfront de la violència sexual i conèixer les mesures de prevenció existents a fi de garantir la protecció dels/de les esportistes.

- **RECOMANACIONS PER A L'ÚS DE LES XARXES SOCIALS DE LA FEEC I LA PRESA D'IMATGES**

1. Gravació i ús d'imatges

Les fotografies i els vídeos són una eina molt valuosa per a promocionar diferents activitats esportives i per a informar públicament sobre les novetats que envolten a aquestes. És també habitual gravar vídeos en els entrenaments i les competicions amb el propòsit d'analitzar i millorar el rendiment esportiu. Per tant, l'ús d'imatges contribueix d'un mode o un altre al desenvolupament de les activitats esportives.

No obstant això, és important garantir la protecció dels/es nens/es i joves esportistes, de persones que a través de la manipulació de les imatges puguin danyar o posar en risc la salut i la integritat dels/es esportistes FEEC

Per aquest motiu, dels/es nens/es i joves esportistes, així com les seves famílies, han d'estar informades que les sessions d'entrenament, les competicions, i altres activitats relacionades amb la pràctica de l'esport, podran ser fotografiades i/o gravades en vídeo per diverses raons. Aquesta comunicació es realitzarà a través de la corresponent clàusula de protecció de dades en compliment de la referida normativa.

No obstant això, també es tindran en compte les següents consideracions per a realitzar un ús segur de les imatges i minimitzar el risc:

No es permetran treure fotos o gravar vídeos en vestuaris, banys o habitacions en les activitats organitzades per la FEEC.

Les imatges publicades en les pàgines web o xarxes socials de la FEEC mai han d'incloure dades de caràcter personal que facilitin la identificació d'un/a menor (adreça, número de telèfon, etc.).

Els/es menors d'edat no han de fotografiar-se de manera degradant o en actitud provocativa. L'esportista ha d'assegurar-se que totes les persones que apareixen en la fotografia estan vestides.

2. Riscos del mal ús de la tecnologia de la informació i comunicació (TICS), i de les xarxes socials.

- Riscos específics en relació amb els menors d'edat:
- Accés i distribució de dades personals
- Distribució o publicació de fotografies o vídeos sense consentiment
- Enviament de material ofensiu o inapropiat
- Foment d'ús de substàncies dopants

- Ciberassetjament (Ciberbullying)
- Grooming
- Acostament a fi de cometre abús sexual
- Riscos en relació amb les persones adultes:
- Mala interpretació de la seva comunicació amb els/les menors d'edat que comporti a una recerca (disciplinària i/o penal); o a un acte disciplinari.

3. Ús adequat de les tecnologies de la informació i comunicació (Tics)

És necessari que existeixin guies sobre l'ús adequat de les Tics i les xarxes socials. És important que totes les persones involucrades en la FEEC sàpiguen què s'espera d'elles quant al seu comportament en internet.

L'objectiu és la protecció dels/es esportistes, especialment dels/es menors de 18 anys; encara que també és important la protecció del personal tècnic, entrenadors/as, voluntariat i la mateixa organització esportiva. Com a entitat esportiva ens comprometem a: Informar de quins són els comportaments inadequats, tant dels empleats com dels/es esportistes i dels seus familiars en l'ús de la nostra pàgina web, comptes de xarxes socials, aplicacions, i qualsevol altra forma de comunicació electrònica.

- Entendre que els mateixos principis de seguretat han d'aplicar-se a qualsevol dispositiu electrònic, ordinador, mòbil, tauleta, consola, etc.
- Assegurar-nos que qualsevol publicació que realitzi la FEEC en mitjans digitals (inclòs Facebook, Instagram, Twitter, pàgina web, etc.) es fa en compliment de la legislació vigent, especialment en el relacionat als drets dels/les menors d'edat.
- Proporcionar la formació adequada a la persona encarregada de gestionar la presència de la nostra entitat en internet (pàgina web, xarxes socials, etc.). Informar sobre aquestes pautes de comportament a tot el personal de l'organització, voluntaris, esportistes i a les seves famílies.
- La presència en internet de la FEEC es regirà per les següents pautes:
 - Tots els comptes de xarxes socials estaran protegides per una clau.
 - Almenys dues persones de la plantilla tindran accés als comptes i coneixeran la clau d'accés.
 - Els comptes estaran monitorats per una persona designada per a això per la FEEC
 - La persona encarregada de gestionar la presència de l'entitat en internet haurà de consultar amb el Delegat/a de Protecció tot el relacionat amb la protecció dels/es esportistes.
 - Qualsevol publicació inapropiada o que suposi un risc per als/es esportistes, per a alguna persona de l'equip tècnic, o per a la pròpia FEEC, serà eliminada immediatament.

S'informarà sobre aquesta decisió a la persona afectada i/o als seus familiars.
Totes les publicacions es faran d'acord amb l'estricta compliment de la llei de protecció de dades personals.

Així mateix, s'evitarà en tot moment qualsevol dada que faciliti la identificació d'un/a menor d'edat.

La persona responsable de la gestió de xarxes socials i pàgina web haurà d'assegurar-se de tenir el consentiment informat de totes les persones que apareguin en les publicacions i/o en les comunicacions (en cas de menors de 18 anys, seran les famílies o tutors/es legals els qui signin el consentiment). No es permetran publicacions que idealitzin o promoguin comportaments delictius, o que posin en risc la seguretat dels/es esportistes (per exemple, idealització d'esportistes que competeixen lesionats/as, idealització d'esportistes que han estat condemnats/as per dopatge, etc.). Del nostre personal tècnic i del voluntariat esperem que:

Coneguin aquestes recomanacions i es comportin sobre la base d'aquestes.

- No utilitzin els seus comptes personals en xarxes socials per a publicar informació relacionada amb la FEEC.
- Qualsevol comunicació oficial ha de fer-se des dels comptes oficials de la FEEC.
- No participin en grups de WhatsApp amb esportistes menors de 14 anys.
- No es comuniquin amb esportistes menors de 18 anys a través de missatges privats des de comptes personals.
- Qualsevol comunicació amb aquests/as ha de realitzar-se a través dels seus pares, mares o tutors/as posant sempre en còpia a dues persones adultes (el/la Delegat de Protecció i una altra persona adulta responsable).
- S'abstinguin de ser "amics/amigues" o de "seguir" a esportistes menors de 18 anys en xarxes socials des dels seus comptes personals.
- Es comportin de manera adequada i respectuosa en internet, pensant que poden ser "seguits/des" per menors d'edat de la FEEC.
- S'abstinguin d'utilitzar el telèfon mòbil durant l'entrenament o les competicions, excepte si es tracta d'una emergència.

Dels/les esportistes esperem que:

- Coneguin aquestes recomanacions i es comportin sobre la base d'aquestes.
- S'abstinguin d'utilitzar dispositius mòbils durant l'entrenament o les competicions, tant en públic com en els vestuaris, excepte si es tracta d'una emergència.

• **RECOMANACIONS PER AL LLIURAMENT DE PREMIS**

El lliurament de premis en les competicions de la FEEC constitueix un ritual rellevant per a totes les persones vinculades a l'esport; és un moment important, perquè conflueixen sentiments d'alegria o frustració per als/es esportistes, després de l'esforç de superació realitzat.

És fonamental que la cerimònia de lliurament de premis es realitzi de manera respectuosa i segura per als/es esportistes, garantint que la situació no genera incomoditat o desconfiança, i que no es produeixen situacions d'humiliació de les persones que participen en l'acte (tant dels/es esportistes que reben els premis com de les persones que atorguen els mateixos). Una entitat que adopta un compromís per fer de l'esport un àmbit segur i saludable, i que desenvolupa una política de prevenció i actuació enfront de la violència sexual a través d'un protocol, no ha de permetre que en el lliurament de premis d'una competició l'organització de la qual depèn directament de la FEEC, tinguin lloc conductes inacceptables.

Les recomanacions per a prevenir conductes relacionades amb la violència sexual en els lliuraments de premis de competicions organitzades per la FEEC i per a actuar enfront d'aquestes en cas que es produeixin són:

- El personal de la FEEC que participa en la cerimònia de lliurament de premis (hostesses/us, speaker, etc.) ha de tenir informació bàsica sobre l'acompliment de la seva funció i ha de portar una vestimenta apropiada, que no impliqui la reproducció d'estereotips sexistes.
- Si fos necessària la utilització d'himnes, s'utilitzaran els oficials de cada país per a evitar que puguin causar problemes diplomàtics a l'entitat organitzadora de l'esdeveniment.
- El protocol de l'acte ha d'estar prèviament planificat i comunicat a tots/es els/les participants, (persones que participen en la desfilada, esportistes, persones que lliuren els trofeus, hostesses/as, etc.), incloses les normes de vestimenta dels/les esportistes que recullen els premis.
- Tot el material i la instal·lació (moquetes, banderes, pals, podi, medalles, trofeus, etc.) han de ser segurs i no suposar un risc per als/les esportistes, amb especial atenció al material i els trofeus utilitzats amb nens i nenes de poca edat.
- El disseny dels trofeus ha de realitzar-se evitant marques sexistes, o sense que es representi simbòlicament només a un dels dos sexes.

- Es distribuirà el mateix premi per categoria i sexe, garantint que el tipus de premi (grandària, forma, quantitat i qualitat) no genera desigualtats entre els sexes.
- No es lliuraran premis addicionals al trofeu diferenciats per sexe (com un ram de flors a les dones, i un obsequi d'un altre tipus als homes).
- Les autoritats o les persones representants d'entitats que participin en el lliurament de premis, hauran d'abstenir-se de fer petons als/es esportistes, en particular, als/les nens/es o joves menors d'edat.
- És aconsellable que es mantingui el mateix criteri (tradicionalment, una encaixada) per a nois i noies, siguin aquests/es menors o majors d'edat.
- Ha d'haver-hi paritat, en la mesura del possible, en la representació d'homes i dones lliurant els premis.
- En les locucions s'ha d'evitar l'ús d'expressions o comentaris inadequats, en particular, comentaris sexistes o burles i bromes de naturalesa sexual.
- No es perpetuaran les conductes que impliquen la utilització de les dones i el seu cos com a ofrena (per exemple, besar al guanyador en el podi, o haver de somriure mentre aquest li ruixa amb xampany).
- La conducta d'assetjament o abús sexual a un/a esportista per part de qui està distribuint els premis haurà de comportar conseqüències disciplinàries per part de la FEEC, quan aquesta persona sigui un membre d'aquesta.

•RECOMANACIONS PER A L'ÚS DE VESTUARIS I DUTXES EN CAMPIONATS I ACTIVITATS ORGANITZADES PER LA FEEC

A vegades resulta difícil respondre a les necessitats de totes les persones que utilitzen els vestuaris, a causa de les limitacions d'espai d'algunes instal·lacions esportives.

Els/es nens/es són especialment vulnerables en aquests espais perquè es tracta d'una situació en la qual existeix un menor nivell de supervisió que en altres espais. En particular, l'assetjament (bullying) entre esportistes, que té lloc quan les persones adultes no es troben presents, adquireix especial rellevància en els vestuaris.

A més, és un factor de risc l'ús dels vestuaris de persones adultes, a vegades, fins i tot alienes a l'entitat esportiva, de manera simultània a els/es menors.

És important que les normes d'ús dels vestuaris estiguin sempre disponibles en un lloc visible en la instal·lació i accessible per a totes les persones, fora i dins dels propis vestuaris.

Les següents recomanacions estan orientades a minimitzar el risc de conductes inadequades en els vestuaris.

En cas que persones adultes i menors d'edat comparteixin un vestuari simultàniament, hauria d'haver-hi, en la mesura del possible, espais separats per a canviar-se i dutxar-se.

- En cap cas les persones adultes haurien de desvestir-se davant dels/de les menors d'edat.
- Les persones adultes no haurien de canviar-se o dutxar-se al mateix temps que els/les nens/es, en el mateix vestuari.

En les activitats de participació mixta, s'hauran de facilitar vestuaris separats per sexe. Per a les persones transgènere podrà preveure's, en la mesura del possible, la disposició d'un vestuari privat en el qual puguin canviar-se i/o dutxar-se si ho desitgen.

Si un/a nen/a se sent incòmode/a canviant-se o dutxant-se en públic, no se li hauria de pressionar, sinó animar-li a dutxar-se a casa.

Haurà d'assegurar-se l'accessibilitat dels vestuaris a els/es nens/es amb discapacitat. La gravació d'imatges i la realització de fotografies en vestuaris i dutxes està terminantment prohibida.

En cas que no hi hagi vestuaris, o que aquests vagin a estar ocupats, l'equip tècnic responsable dels/les esportistes hauria de conèixer aquesta circumstància amb antelació. Els pares i les mares no haurien d'entrar en els vestuaris tret que sigui estrictament necessari. En tal cas, només podrà fer-ho una persona del mateix sexe que el dels/ de les esportistes que s'estan canviant.

Les persones adultes, personal tècnic o voluntariat, especialment persones del sexe oposat al dels i de les esportistes que s'estan canviant, no haurien d'entrar ni romandre en el vestuari mentre els/les esportistes estan sense roba.

- S'ha de fomentar l'autonomia dels i de les esportistes, no obstant això, és necessari que es garanteixi una supervisió en cas de nens/es petits/es, o d'un/a esportista amb discapacitat que requereixi de suport per a canviar-se i dutxar-se.
- Els/les esportistes han de recordar que, conforme al seu Codi de Conducta, podran sol·licitar ajuda a una persona adulta en el cas que sofreixin o presenciïn una situació d'assetjament (bullying) o de violència sexual. Si això ocorregués en els vestuaris, haurien de sortir del mateix i demanar ajuda.
- Si existeix sospita que es produeix assetjament (bullying) en els vestuaris, la presència del/la Delegat/a de Protecció de la FEEC, o d'altres persones adultes podrà estar temporalment justificada com una mesura puntual. No obstant això, en tal cas, la supervisió haurà de realitzar-se per almenys dues persones adultes, totes dues del mateix sexe que els esportistes que s'estan canviant o dutxant.

RECOMANACIONS PER A L'ÚS D'ESPAIS COMPLEMENTARIS (MAGATZEMS, DESPATXOS, SALES D'ESTUDI, ETC.) EN LA SEU DE LA FEEC

La salut i seguretat dels/es esportistes ha de garantir-se en tot moment. La protecció no se circumscriu als llocs d'entrenament i als vestuaris, sinó que també abasta altres espais habitualment utilitzats pels/es esportistes com les sales de fisioteràpia, els despatxos, les sales de musculació, etc., en els quals poden donar-se situacions de violència sexual.

Les següents recomanacions estan orientades a minimitzar el risc de conductes inadequades en aquests espais.

Com a norma general:

- Aquests espais no es tancaran amb clau ni amb pestell mentre s'estiguin utilitzant.
- Es garantirà en la mesura que sigui possible que una persona menor d'edat no estigui mai tot sol amb una persona adulta en un espai que no sigui públic o visible (despatxos, magatzems, sales de fisioteràpia, etc.).
- Es recomana que en els espais complementaris d'ús comú es posi de manera visible i de manera que sigui accessible per a totes les persones, informació sobre les situacions, actituds i comportaments relacionats amb la violència sexual, com a mesura de sensibilització.
- Les dades de contacte del Delegat/a de Protecció de la FEEC estaran disponibles en tot moment en el portal web de la FEEC.
- Els espais han de ser accessibles per a les persones amb discapacitat.
- Els/les especialistes (equip mèdic, fisioterapeutes, etc.) han de comportar-se d'acord amb el codi ètic de la seva professió i han de conèixer amb anterioritat a l'exercici de la seva activitat en l'entitat esportiva, el Protocol d'actuació enfront de la violència sexual de la FEEC i el Codi de Conducta d'entrenadors, personal tècnic, d'administració, àrbitres i voluntaris establert per la FEEC per a la prevenció de la violència sexual.
- La sortida de cada espai ha d'estar degudament senyalitzada.
- No estarà permès fer fotos o gravar vídeos a terceres persones sense el seu consentiment, estant terminantment prohibida en vestuaris i dutxes.

RECOMANACIONS PER A LA DESIGNACIÓ D'EL/LA DELEGAT/A DE PROTECCIÓ

El/la Delegat/a de Protecció serà designat/da per la Presidència de la FEEC.

El/la Delegat/a de Protecció ha de ser una persona amb formació i experiència en la matèria.

En cas de no comptar en l'organització amb una persona formada en protecció en l'esport, s'ha de facilitar aquesta formació a la persona assignada.

Els principals objectius de la persona que exerceixi aquest càrrec seran els següents:

- Liderar tota l'estratègia de protecció contra la violència sexual en l'àmbit de la FEEC, assegurant la seva correcta implantació, monitoratge i actualització periòdica, i convertir-se en la persona de referència en aquest àmbit.
- Garantir la sensibilització de totes les persones vinculades a l'entitat en relació amb la violència sexual, promoure la creació d'espais segurs, i minimitzar els factors de risc en el desenvolupament de l'activitat esportiva.
- Informar la Presidència i al Secretari/a General de la FEEC i, si és el cas, a les autoritats competents en la matèria, sobre tots els casos de violència sexual que tinguin lloc en l'entitat o en les seves empreses participades.

Les funcions del Delegat/a de Protecció són les següents:

- Tramitar el procediment d'actuació previst en el Protocol.
- Realitzar periòdicament avaluacions de riscos en l'organització i desenvolupar un pla de minimització de possibles riscos contra la indemnitat sexual dels/de les esportistes. Els plans de risc han d'involucrar a tot el personal i al voluntariat.
- Assegurar que totes les persones de l'entitat coneixen els protocols i les polítiques de protecció de l'organització.
- Assegurar que la FEEC disposa de personal format en protecció dels/de les esportistes.
- Informar l'òrgan competent dins de la FEEC de qualsevol incompliment dels Codis de Conducta (esportistes, famílies, entrenadors, àrbitres i voluntaris) que posi en risc la integritat dels/de les esportistes.
- Assessorar la direcció de l'entitat sobre les necessitats de formació, mantenint un registre del personal que ha completat la mateixa.
- Actuar com a punt de contacte dins de l'entitat esportiva de cara a agents d'altres entitats o organitzacions en tot el relacionat amb la protecció dels/de les esportistes.
- Creació i manteniment d'un registre de casos o situacions.

Capacitats requerides:

- Desenvolupament de polítiques, formació, i gestió del programa de protecció.
- Sensibilitat i empatia cap a les persones.
- Capacitat comunicativa.
- Capacitat per a assessorar, secundar i supervisar en matèria de protecció.
- Capacitat per a treballar de manera professional i confidencial en un àmbit que implica càrrega emocional i l'afrontament de casos altament sensibles.

Coneixements requerits:

- Saber reconèixer els comportaments inadequats i nocius, i identificar el líndar de les pràctiques abusives.
- Coneixement de les funcions de les entitats o autoritats competents en la matèria, i la forma en què s'han de derivar els casos.
- Coneixement de la normativa estatal en matèria de protecció d'infància i adolescència; violència contra les dones; igualtat de dones i homes; i esport.
- El/la Delegat/a de Protecció estarà disponible per a resoldre consultes o dubtes, i per a recollir sol·licituds d'ajuda o queixes. La seva informació de contacte ha d'estar accessible en tot moment en el portal web de la FEEC.

ANNEX V DADES ESPECIFIQUES

DELEGAT O DELEGADA DE PROTECCIÓ: Joel Vilà Pujolà

SUBSTITUT DELEGAT O DELEGADA DE PROTECCIÓ: Laia Erra Arxé

En cas d'un menor: Si per qualsevol motiu el menor es troba amb una situació d'assetjament, violència o fins i tot un altre adult durant el desplaçament no autoritzat, haurà d'informar al Delegat/da de Protecció mitjançant el correu electrònic habilitat per aquest motiu:

prevenciomenors@feec.cat

Telèfon persona de referencia: 649721886

Versió (núm. 1). Protocol aprovat en reunió de la Junta Directiva de la FEEC celebrada el dia 19/09/2024

